

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 252/2013-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. júna 2013 prerokoval vyhlásenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyjadrené prostredníctvom jeho predsedu Štefana Harabina o odmietnutí sudcu Ústavného súdu Slovenskej republiky Sergeja Kohuta pre jeho predpojatosť v rozhodovaní vo veci vedenej pod sp. zn. II. ÚS 244/2012 a takto

r o z h o d o l :

Sudca Ústavného súdu Slovenskej republiky Sergej Kohut **n i e j e v y l ú č e n ý** z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vedenom Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. II. ÚS 244/2012.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 27. septembra 2012 doručené vyjadrenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „účastník konania“) k sťažnosti a uzneseniu z 10. júla 2012, ktorým bola súčasne namietaná predpojatosť sudcu ústavného súdu Sergeja Kohuta podľa § 28 ods. 1 zákona

Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vo veci sťažnosti obchodnej spoločnosti K., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces a prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obdo 17/2011 z 12. mája 2011 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 1 Cob 283/2011-341 z 10. novembra 2011 vedenej pod sp. zn. II. ÚS 244/2012.

Sťažnosť sťažovateľky bola v súlade s rozvrhom práce ústavného súdu na obdobie od 1. marca 2011 až do 28. februára 2012 pridelená na prerokovanie a rozhodnutie druhému senátu ústavného súdu, ktorý ju v rozsahu uvedenom v uznesení č. k. II. ÚS 244/2012-38 z 10. júla 2012 prijal na ďalšie konanie.

Účastník konania vo svojom vyjadrení k sťažnosti doručenom ústavnému súdu 27. septembra 2012 uviedol, že najvyšší súd mohol dovolacie konanie zastaviť len *«pre nedostatok základnej procesnej podmienky, ktorou je dovolací návrh, čiže neobstojí argumentácia sťažovateľa, ale pre Ústavný súd je to jedno, lebo on je už rozhodnutý, že sťažnosti vyhovie z akéhokoľvek dôvodu len zrejme preto, že má „vzťah“ k sťažovateľovi, ak ju opätovne prijal na ďalšie konanie.*

... Zaujímavé je preto, že sa vec opätovne dostala k rovnakému sudcovi spravodajcovi – Sergejovi Kohutovi – a ešte zaujímavejšie je, že druhá sťažnosť - voči rozhodnutiu krajského súdu – už bola cielene adresovaná na tohto sudcu bez toho, že by išlo o náhodné pridelovanie v zmysle zákona.

... Túto indíciu preto považujeme za druhý dôvod pre opätovné namietanie sudcu spravodajcu S. Kohuta – o ktorej musí rozhodnúť iný senát Ústavného súdu - aby nám nebol vytýkaný tento nedostatok námietky z dôvodu subsidiarity.

... Doterajší postup Ústavného súdu teda vykazuje extrémny nesúlad s akoukoľvek všeobecnou predstavou o spravodlivom rozhodovaní - čo u sudcu S. Kohuta je zrejme už notoriou - keď akceptáciou svojvoľnej interpretácie jednoduchého práva sa podieľa nielen na doterajších prietahoch v konaní - spôsobuje ich od r. 2009 - ale aj na celkovej dekonštrukcii celého ako-tak vybudovaného a spravodlivo fungujúceho súdneho systému.»

K tomuto vyhláseniu o predpojatosti sa 30. apríla 2013 vyjadril sudca ústavného súdu Sergej Kohut. V liste uviedol, že *«pri spracovávaní veci na rozhodnutie v uvedenej veci sťažovateľa... zistil, že voči mojej osobe bola vznesená námietka zaujatosti zo strany predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 27. septembra 2012, keď najmä vo 4. bode podania uvádza, že „túto indíciu považujeme za druhý dôvod pre opätovné namietanie sudcu spravodajcu S. Kohuta - o ktorej musí rozhodnúť iný senát Ústavného súdu - aby nám nebol vytýkaný tento nedostatok námietky z dôvodu subsidiarity“. Na ďalšie invektívy v tomto podaní voči ústavnému súdu ako takému, ako aj voči predsedníčke ústavného súdu bola reakcia zo strany predsedníčky tohto súdu.*

Tejto námietke zaujatosti voči mojej osobe predchádzali iné dve námietky, o ktorých bolo rozhodnuté v konaniach vedených pod sp. zn. III. ÚS 607/2012 a sp. zn. III. ÚS 501/2011, ktorými som nebol vylúčený z konania a rozhodovania vo veci.

Ani teraz a v tomto štádiu sa v uvedenej veci necítim subjektívne vo veci zaujatý, preto predkladám vec na ďalší procesný postup na rozhodnutie.»

II.

Podľa § 27 ods. 1 zákona o ústavnom súde je sudca vylúčený z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vo veci, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, k účastníkom konania alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o jeho nepredpojatosti.

Podľa § 28 ods. 1 zákona o ústavnom súde účastník konania môže vyhlásiť, že niektorého zo sudcov odmieta pre jeho predpojatosť. Ak dôvody, ktoré vedú k vyhláseniu o odmietnutí sudcu pre jeho predpojatosť, vznikli do začiatku ústneho pojednávania, môže ju účastník konania vyhlásiť najneskôr na začiatku ústneho

pojednávania. Ak dôvody, ktoré vedú k vyhláseniu o odmietnutí sudcu pre jeho predpojatosť, vznikli v priebehu prvého ústneho pojednávania, môže ju účastník konania vyhlásiť bez zbytočného odkladu. Na neskoršie vyhlásenie o odmietnutí sudcu pre predpojatosť sa neprihliada a ústavný súd už o ňom nerozhoduje.

Podľa § 28 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak ide o rozhodovanie v senáte ústavného súdu, o vylúčení sudcu pre predpojatosť rozhodne iný senát; odmietnutý člen senátu nehlasuje. Pri rovnosti hlasov rozhoduje hlas predsedajúceho.

Podľa čl. IV bodu 1 rozvrhu práce ústavného súdu na obdobie od 1. marca 2013 až do 28. februára 2014 o vylúčení sudcu pri rozhodovaní v senáte podľa § 28 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhoduje tretí senát, ak ide o sudcov druhého senátu.

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že existenciu nestrannosti sudcu treba posudzovať podľa subjektívneho hľadiska, to znamená na základe osobného presvedčenia a správania konkrétneho sudcu v danej veci, a tiež podľa objektívneho hľadiska, teda zisťovaním, či sudca poskytoval dostatočné záruky, aby bola z tohto hľadiska vylúčená akákoľvek oprávnená pochybnosť (III. ÚS 16/00).

Objektívna nestrannosť sa nikdy neposudzuje podľa subjektívneho hľadiska sudcu, ale podľa vonkajších objektívnych skutočností. V danom prípade teda platí tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán. Objektívna nestrannosť sudcu je založená na vonkajších prejavoch previazanosti sudcu s prerokúvaným prípadom či jeho vzťahom k účastníkom (resp. vedľajším účastníkom) konania (m. m. I. ÚS 352/2010).

Obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej veci bolo výsledkom konania nestranného súdu, čo znamená, že súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby proti účastníkovi postupoval nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadržal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutia vo veci. Nestranný súd poskytuje všetkým účastníkom konania rovnaké príležitosti na uplatnenie

všetkých práv, ktoré im zaručuje právny poriadok, pokiaľ súd má právomoc o takomto práve rozhodnúť (napr. II. ÚS 71/97, III. ÚS 158/08).

Podľa vyjadrenia účastníka konania k sťažnosti má teda predpojatosť označeného sudcu ústavného súdu vyplývať z toho, že ústavný súd je *«už rozhodnutý, že sťažnosti vyhovie... preto, že má „vzťah“ k sťažovateľovi»*, ako aj z toho, že vec bola opätovne pridelená rovnakému sudcovi spravodajcovi a sťažnosť proti rozhodnutiu krajského súdu mala byť *„adresovaná na tohto sudcu bez toho, aby išlo o náhodné pridelovanie“*, pričom jeho doterajší postup má vykazovať extrémny nesúlاد s predstavou o spravodlivom rozhodovaní.

Pokiaľ ide o dôvod predpojatosti spočívajúci v doterajšom postupe ústavného súdu, pri jeho posúdení treba vychádzať z právnej úpravy obsiahnutej v § 14 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (*„Dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach“*), podľa ktorej tento prezentovaný dôvod, o ktorý účastník konania opiera spochybnenie nezaujatosti označeného sudcu ústavného súdu, jednoznačne spadá do rámca negatívne vymedzených okolností, na ktoré konajúci súd pri rozhodovaní o vylúčení sudcu neprihliada.

Ústavný súd rovnako, ako už vo svojom uznesení č. k. III. ÚS 607/2012-20 z 11. decembra 2012 uviedol, konštatuje, že tvrdená predpojatosť namietaného sudcu voči najvyššiemu súdu ako ústavnému orgánu súdnej moci, teda nie predpojatosť vo vzťahu ku konkrétnemu sudcovi, ktorý v jeho mene rozhoduje ako zákonný sudca a ktorého rozhodovanie následne posudzuje ústavný súd v tej-ktorej veci, sa javí logicky neuchopiteľnou, teda vo svojej podstate iracionálnou.

Pokiaľ ide o vzťah označeného sudcu k sťažovateľke (tento dôvod namietanej predpojatosti možno z obsahu vyjadrenia účastníka konania k sťažnosti vyvodit'), ústavný súd tento dôvod namietanej predpojatosti posúdil zo subjektívneho aj objektívneho hľadiska.

Zo subjektívneho hľadiska ústavný súd bral do úvahy, že sudca Sergej Kohut sám svoju predpojatosť v predmetnej veci nevyhlásil (necíti sa byť vylúčený z prerokovania a rozhodovania vo veci). V prípade subjektívneho hľadiska sa nestrannosť sudcu predpokladá až do predloženia dôkazu opaku (Piersack v. Belgicko - rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 1. októbra 1982), avšak v danom prípade žiaden takýto dôkaz nebol produkovaný.

Ani z objektívneho hľadiska ústavný súd nepovažuje účastníkom konania formulované pochybnosti o nepredpojatosti označeného sudcu za spôsobilé odôvodniť vylúčenie označeného sudcu z konania v sťažovateľkinej veci. Dôvodom na vylúčenie sudcu totiž nemôžu byť ani okolnosti spočívajúce v jeho postupe v konaní o prejednávanej veci a ani skutočnosť, že sťažovateľkina vec mu bola opätovne pridelená ako sudcovi spravodajcovi. Ústavný súd k tomu poznamenáva, že označenému sudcovi bola daná vec pridelená v súlade s čl. VI rozvrhu práce a v súlade so zásadou náhodilosti pridelovania vecí jednotlivým sudcom a so zreteľom na pravidlo rovnomerného zaťaženia sudcov.

Neobstojí ani výhrada, že namietaný sudca koná aj o sťažnosti proti rozsudku krajského súdu č. k. 1 Cob 283/2011-341 z 10. novembra 2011 bez toho, aby bola sťažnosť náhodne pridelená. Sťažovateľka totiž svoju pôvodnú sťažnosť doručenú 30. augusta 2011 doplnila (rozšírila) podaním doručeným 9. januára 2012 aj proti označenému rozsudku krajského súdu, pričom takto rozšírenú sťažnosť ústavný súd následne prijal na ďalšie konanie v rozsahu vyplývajúcom z uznesenia ústavného súdu č. k. II. ÚS 244/2012-38 z 10. júla 2012.

Vychádzajúc z uvedeného záveru III. senát ústavného súdu konštatuje, že ani v tomto prípade nezistil také skutočnosti, ktoré by podľa § 27 ods. 1 zákona o ústavnom súde viedli k vylúčeniu sudcu Sergeja Kohuta z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vo veci vedenej na ústavnom súde pod sp. zn. II. ÚS 244/2012. Výrokom svojho rozhodnutia preto vyslovil, že sudca ústavného súdu Sergej Kohut nie je vylúčený z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vedenom ústavným súdom pod sp. zn. II. ÚS 244/2012.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júna 2013